

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș.

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25.

Apare în fiecare Duminica.

Pretul unui exemplar: 1 Lev.

Biserica noastră.

Hristos a spus: Asemenea este „împărăția mea” (Biserica) grăuntelui de mustar, care între alte semănțe este cel mai mic, dar dacă ajunge în pământ, resare și se dezvoaltă într'un arbore atât de mare și puternic, în cât între crengile lui se pot adaposti paserile cerului.

Cuvintele lui Hristos s'au dovedit pururea adevărate. Micul grăunte de mustar a fost semănat, dintr'insul a răsărit uriașul pom: Împărăția lui Hristos, Biserica cea adevărată, care și-a întins ramurii peste toată lumea așa, în cât milioanele popoarelor se scutesc sub umbra lor. Și acest pom tot mereu crește și popoarele se înmulțesc ca roiul sub el.

Biserica noastră există dela Hristos și va exista fără intrerumpere. Celelalte confesiuni sunt mai tinere. Biserica grecească s'a început de 900 ani, încoace. cea protestantă (calvină, reformată, luterană) de 400 ani, altele și mai târziu. De pocăiți nu vorbim de asta dată.

Biserica noastră este universală sau catolică pentru că este răspândită în întreaga lume și se răspândește din zi în zi. O dovedește aceasta numărul mare al credincioșilor că creștinii, catolici după număr sunt cu mult mai mulți decât credincioșii celor 700 religii protestante la oaltă.

Dar și despre acestia am putea zice, că câte suflete atâtea religii. Nu este unitate în credința lor.

Pe lângă toate prigonirile moderne și nemoderne ce trebuie să le îndurăm, Biserica catolică tot mereu se lățește chiar și în zilele noastre. Are mare grijă, ca din toate neamurile și națiunile se crească tineri anume chemați pentru apostolie, pe cari îi pune la drum cu cuvintele Mântuitorului: „Mergând învățați toate neamurile”

(Va urma)

Calendar (nou unificat) săptămânal.

Octombrie 14—19—25.

În conformitate cu circularul înaltului cor episcopal, privitor la unificarea — putem zice și corectarea — calendarului, când am ajuns la 30 Septembrie a calendarului vechiu bisericesc, a doua zi nu mai zicem *1 Octombrie*, ci *14 Octombrie* la fel cu calenearul rom catolic și cel civil a toată lumea civilizată și prăznuim Sântii Marliri Nasarie, Gervasie Protasie și Celsie, Cuviosul Părintele nostru Cosma Agiopolitul și poeticul episcopul dela Maiuma. Întru aceasta zi sa îndatinat a se serba în unele

locuri și amintirea Sântei Paraschive, ale carei moaște se găsesc la Sf. Mitropolie din Iași. În aceasta zi, se prăznesc și toți sfinții din zilele sterse dela 1 la 13 Octombrie.

14. Marți SS. MM. Nasarie, Gervase Protasie și Celsie.
15. Mercuri S. M. Lucian preotul marei Antiochii.
16. Joi S. M. Longin sutașul dela restignire.
17. Vineri S. Pr. Osie și S. M. Andreiu cel din Crit.
18. Sâmbătă S. Apostol și Evangelistul Luca.
19. Dumineca, XX. după Rusalii Ev. 3 dela Luca c. 7. st. 11. Gl. 1. a inv. 7.
20. Luni S. marele martir Artemie.
21. Marți Cuviosul părintele nostru Ilarion.
22. Mercuri Sf. și întocmai cu apostolii Averechie episc. din Ierapol făcătorul de minuni și sf. 7 tineri din Efez.
23. Joi Sf. M. și apost. Iacob.
24. Vineri Sf. Marele martir Aretha.
25. Sâmbătă SS. MM. Marțian și Martiriu.

S. Apostol și evangelistul Luca. după Eusebiu, Hieronimu și alții a fost de origine din Antiochia, de naștere a fost păgân, căci S. Pavel în epistola sa către Coloseni deosebit îl amintește între creștinii cei întorși din Iudei. După chemarea sa civilă a fost medic. Scriptele lui îl arată a fi avut o cultură înaltă.

Tradițiunea susține ca a fost și pictor și în Italia se arată mai multe icoane a Preac. V. Maria cari sau pictat de dînsul. A fost unul din cei 70 de învățăcei ai Domnului.

S. Apostol și Evangelistul Luca — după Epifaniu — a predicat în Galia, Italia, Dalmația, Macedonia și cu Grecia unde în anul 80-elea a vieții sale l-a spânzurat pre un oliv.

Scopul S. Luca cu scrierea evangheliei — precum se vede aceasta din precuvântare — a fost ca se scrie lui Teofil amicului și patronului seu o istorie pe cât se poată mai curată și mai fidelă despre faptele și învățătura lui Isus Hristos începând dela nașterea lui Ioan botezătorul până la înălțarea lui Isus la cer, care istorie apoi a continuat o în altă carte numită

„Faptele apostolilor“. Cine a fost Teofil de a buna seamă nu se poate ști, dar că a fost un om ales arată epitetul „prea bun“ care să dă numai dirigătorilor înalți și altor oameni aleși. Teofil a trebuit se fie un dirigător înalt în Roma sau în Italia.

Din Achaia unde a fost înmormântat trupul S-lui Luca în anul 357 sa transportat în Constantinopol și sa așezat în biserica numită a S-lor Apostoli lângă trupurile Stului Andreiu și Timoteu. Sf. Grigorie cel mare a dus capul sântului Luca la Roma unde se păstrează și azi în biserica Stului Andreiu.

Limba originală a evangheliei Stului Luca e cea grecească. Stilul e clasic și mai frumos decât în celelalte cărți ale Testamentului nou.

S. Luca se pictează cu un junc lângă sine. Juncul a fost obiect de jertfă în testamentul vechiu și a preînsemnat jertfa lui Hristos, care atât de frumos este descrisă în Evangelia stului Luca. S. Luca a fost celibe și curățenia trupei sa și-a păstrat-o în toată viața sa.

(Tit. Bud : Viața sfinților.)

Unificarea calendarului.

Înaltul cor episcopal privitor la unificarea calendarului a dat un circular către cler și credincioși, care lăsăm să urmeze aici în întregime:

No. 4500—1924.

Veneratului Cler

și iubitului popor credincios din Provincia Metropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș.

Dar și mântuirea dela Domnul.

(Urmare.)

Venerați Frați și Iubiți credincioși.

În noua și iubită noastră patrie, Noi Arhierii bisericii române unite, cari știam de mult, cât este de greșit Calendarul Iulian, am înțeles, dela început, că el nu se mai poate ține, că aceea ce are potrivit în trecut, pentru a ne ține despărțiți de alte neamuri, astăzi ar fi o piedecă a unirii aceloră cu noi —, că, acest Calendar vechiu, ar fi și o piedecă a propășirii noastre economice, pentru că din cauza nepotrivirii de Calendare se prăznuiesc adesea, de către credincioșii bisericilor românești, două rânduri de sărbători, în cari ai noștri odihnesc, iar străinii, cu Calendarul cel nou, lucrează și adaug câștigul lor.

De aceea am avut o deosebită bucurie cetind, că biserica orientală neunită se gândeste cu tot deadînsul să părăsească Calendarul cel vechiu. Și mai mare bucurie am avut, cetind acum scrisoarea, pe care Președintele „Sfântului Sinod al sf. Biserici autocefale ortodoxe române”, I. P. S. S. Mitropolitul-primat Miron, a binevoit a Ni-o împărtăși și Nouă, și prin care Arhierii bisericii ortodoxe românești vestesc Clerului și poporului lor credincios, că „suntem de mult convinși . . . de greșala” Calendarului Iulian, că „ne-a devenit cu neputință, să ne mai opunem adevărului” și „științei, care ne vestește adevărul”, și „să mai păstrăm, ca și până aci, tot Calendarul Iulian”.

Pentru aceleași motive, pe cari le cuprinde și le înșiră circulara „Sfântului Sinod”, precum și pentru convin-

gerea ce o avem, cu unificarea Calendarelor este modest pas înainte spre unirea tuturor creștineștilor lui Dumnezeu Biserici, și o apropiere simțită de toți frații noștri, de aceeaș origină din Apus — într-una din conferențele noastre ținută la București, am hotărît încă la 31 Maiu 1923, în deplină înțelegere, părăsirea Calendarului vechiu și primirea în folosință pentru viitor a Calendarului nou, sau gregorian, pentru întreaga Biserică românească unită din România.

Această hotărîre, din o altă conferență a noastră, ținută în Blaj în ziua de 25 Iulie 1923 am împărtășit-o și sfântului Scaun al Romei, pentru a lua cunoștință despre ea. Iar sfântul Scaun, prin mijlocirea sf. Congregațiunii „Pro Ecclesia Orientali”, cu dta de 30 Noemvrie No. 11484—1923 a primit cu aprobare hotărîrea Noastră, dându-Ne împuternicirea, ca la timp potrivit să introducem Calendarul cel nou în întreagă Provincia noastră metropolitană.

Am socotit deci și Noi, ca cu începerea dela 1 Octomvrie stilul vechiu toate sărbătorile, atât cele legate, cu pomenirea sfinților și a tainelor creștinești mai mari, cât și cele nelegate, cu pomenirea sfinților mai mici, afară de sărbătorile și de sorocele, cari sunt legate de ziua sfintelor Paști [adecă: prinderea postului de Paști, Floriile, Înălțarea Domnului și Pogorirea sfântului Spirit], să le prăznuim de acum înainte după Calendarul cel nou, care este astăzi folosit în toate Bisericile creștine din Apus, precum și în unele Biserici din răsărit, iar dela 1 Octomvrie anul curent, va fi folosit și de către întreagă Biserică orientală neunită din Regatul nostru.

Iar, pentru a tăia de o dată cele 13 zile, adecă zilele, cu cât întârzie până acum Calendarul cel vechiu, față cu soarele și față cu Calendarul cel nou, am mai socotit, că din ziua de 30 Septemvrie Calendarul sărbătorilor și al pomenirii sfinților, să treacă de adreptul la ziua de 14 Octomvrie, așa că, după pomenirea „sfințitulul Martir Grigorie,—Episcopul Armeniei mari”,

din ziua de 30 Septembrie st. v. care va cădea ast-an pe o zi de Marți se va prăznuia a doua zi, Miercuri „pomenirea sfinților Martiri Nazarie, Gervasie, Protasie și Celsie, și a cuviosului Părintelui nostru Cosma Agiopolitul și poetul, Episcopul dela Maiuma”, precum și — acolo unde este obiceiul — amintirea Cuvioasei Paraschiva, din ziua de 14 Octombrie.

Deci Noi, Mitropolitul și Episcopii români de rit oriental, uniți cu Roma, ai Provinciei bisericești de Alba-Iulia și Făgăraș, pe cari Spiritul sfânt ne-a așezat povățuitori ai turmei drept credincioase, potrivit și cu aprobarea sf. Scaun al Romei, hotărîm:

1. Ca dela 15 Octombrie st. n. a anului de față, pomenirea sfinților și prăznuirea tuturor sărbătorilor, afară de cele ale sfinților paști, — așa cum sunt și rămân așezate pe anumite zile statornice în Mineiul anului, — să se facă după Calendarul cel nou.

2. Pomenirea sfinților din zilele de 1—13 Octombrie st. v., se va face de odată, în biserici, în ziua de 14 Octombrie. — Iar pomenirea sfântului sinod icumenic al șeptelea, cel din Niceea, se va face în cea mai apropiată Duminecă, adică în 19 Octombrie a noului Calendar.

3. Șirul Evangeliilor, precum și al cetirilor din Apostoler, glasurile, Evangeliile dela Utrenie, Luminătoarele etc. vor urma rîndul lor, ca și cum nu ar fi nici o schimbare.

4. Privitor la prăznuirea sf. Paști, precum și a sărbătorilor în legătură cu sf. Înviere — după ce încă nu s'a putut ajunge la o înțelegere, pentruca toți creștinii să prăznuiască deodată această mare sărbătoare — deocamdată și Noi rămânem pe lângă socoata de timp a vechei pascălii a Calendarului vechiu, așa că sf. Paști și sărbătorile legate de ele, să vor prăznuia după cum arată aceea pascălie.

Avem însă nădejde, că nu vor trece ani mulți, până când vom ajunge, să putem prăznuia, așa cum doria și sfântul săbor ecumenic, întâiul dela Niceea, de acum 1600 de

ani, toți creștinii, deodată, și acest mare praznic, care ne amintește de învierea Domnului și de Rescumpărarea Neamului omenesc din robia Satanei.

Iubiți în Hristos Frați și Fii!

Credem, că aceasta îndreptare a Calendarului bisericesc, este în folosul neamului și al țării noastre. Credem, că prin ea am făcut un lucru bun, pe care învățații l-au găsit drept și adevărat și care, în acelaș timp, nu schimbă nimic din credința și din învățătura bisericii noastre.

Credem în sfârșit, că am ajutat și noi prin hotărîrea noastră, ca neamurile creștine să se apropie tot mai mult unul de altul, avînd toate acelaș ceresc Purtător de grijă Tatăl acelaș Răscumpărător Dumnezeu—Omul Isus Hristos și acelaș Impărțitor de haruri, care este sfântul Spirit—Dumnezeu.

Impărtășindu-Vă aceste hotărîri ale Noastre, nu înrelăsăm a Vă trimite tuturor binecuvîntarea noastră arhierescă:

„Darul Domnului nostru Isus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea sfântului Spirit să fie cu Voi, cu toți, Amin”.

Blaj, la 15 Septembrie 1924.

Dr. Vasile Suciu m. p.
Arhiepiscop și Mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș.

Dr. Valeriu Traian Frențiu m. p.
Episcopul Orășii-mari.

Dr. Iuliu Hossu m. p.
Episcopul Gherlei.

Dr. Alexandru Nicolescu m. p.
Episcopul Lugojului.

Mulțumita biurolui nostru. Aducem cea mai călduroasă mulțumită credinciosului Domn Anton Alb proprietar în Ocna-Șugătag pentru gestul generos prin care a binevoit a contribui cu suma de Lei: 1000 la susținerea acestui organ.

Exemplu vrednic de urmat.